

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2027 / Ostolaskutietojen toimittaminen

OSTOLASKUJEN RAPORTOINTI OTI JA OTU

Yleiset kommentit ostolaskutietojen raportointiin ja ehdotettuun aikatauluun (20.pv kuukausittain)

Osa julkishallinnon organisaatioista on julkaissut ostolaskutietojaan avoimena datana jo useampia vuosia. Mahdollisen lakimuutoksen seurauksena nyt esitetyt tietosisältövaatimukset ja tietojen toimittamisen aikataulutus tuovat haasteita ostolaskujen käsittelyprosessiin. Lisäksi muutos tulee aiheuttamaan julkishallinnon organisaatioille merkittäviä ylimääräisiä kustannuksia järjestelmiin vaadittavien muutosten osalta. Huomiota on syytä kiinnittää myös siihen, että osa julkishallinnon organisaatioista on automatisoinut tehokkaasti ostolaskuprosessejaan. Ehdotetun lakimuutoksen myötä automatisoituja prosesseja voidaan osin joutua purkamaan ja tekemään manuaalisesti ainakin muutoksen alkuvaiheessa.

Ostolaskutietojen kerääminen ja toimittaminen esitettyjen vaatimusten mukaisesti ei koske pelkästään julkishallinnon organisaatioita, vaan vaatimukset ulottuvat aina kunnille palveluita ja tuotteita toimittaviin toimittajiin asti. Jotta kunnissa tehtävä manuaalisen työn osuus ostolaskuprosessissa ei lisääntyisi merkittävästi, tulisi toimittajien pystyä lisäämään laskuille vaadittuja tietoja. Jyväskylän kaupunki on jo aiemmin pyrkinyt saamaan toimittajia lisäämään laskuille mm. sopimusnumerotietoja. Sekä inhimillisten että teknisten syiden vuoksi sopimusnumerotieto ei ole kuitenkaan ollut välttämättä virheetöntä tai ostolaskukokonaisuutta ajatellen kattavaa. Nyt toimitettavaksi esitetty tietosisältö on varsin laaja ja haasteeksi muodostuu saada erityisesti pienemmät toimijat sitoutumaan ostolaskuvaatimuksiin. Myös ulkomaisten toimittajien osalta vaaditut ostolaskutiedot tulevat jäämään lähes kokonaisuudessaan manuaalisesti täydennettäväksi.

Ehdotettu aikataulu ostolaskutietojen toimittamiselle kuukausittain on myös haasteellinen. Vaikka itse tiedon keruu saataisiin pitkälti automatisoitua, tulee prosessiin jäämään manuaalisia tarkastustoimintoja, jotka sitovat henkilöresursseja kuukausittain. Tästä syystä tietojen toimittaminen esim. vuosineljänneksittäin olisi kannatettavampaa kuin kuukausittain tapahtuva toimitus.

Kommentit solutasoihin tietosisältöihin: onko tiedot toimitettavissa, mitä haasteita tiedon toimittamisessa voi olla (yksilöi solut, joissa haasteita)

Ostolaskutietojen perusdata on helposti saatavissa ja raportoitavissa, ja tietoa on jo toimitettu Avoin data-palveluun. Haasteeksi tulee uudet tietokenttävaatimukset, joita ei tällä hetkellä ole kerätty ostolaskudatassa. Erityisesti vaatimukset kilpailutustunnisteista ja turvallisuuskoodituksesta ovat sellaisia, jotka tulevat aiheuttamaan järjestelmiin muutoksia. Vaaditut tiedot ostolaskujen rivitiedoista tulevat tarkoittamaan myös erillisiä tarkastusprosesseja, jotta voidaan varmistua, ettei toimittajan toimittamien ostolaskujen rivitiedoissa ole lisättynä henkilötietoja (esim. palvelua saaneen asiakkaan nimitieto tai henkilötunnus).

Haasteelliset tiliöintirivit:

- R0010 Tiliöintirivin yksilöllinen tunnistus
  - Mitä tällä tunnistuksella tarkoitetaan? Voiko yksilöllinen tiliöintirivitieto alkaa jokaisella laskulla 01?
- C0030 Kilpailutustunniste
  - Mikäli toimittaja ei toimita kilpailutustunnistetta ostolaskudatan yhteydessä, on tämän tiedon täydentämiseksi ostolaskulle luotava erillinen automaatioprosessi, tai tiedon tarkistus ja lisäys on tehtävä ostolaskulle manuaalisesti.
- C0040 Turvakoodi
  - Automaatisaatioääntöjä hyödyntäen turvakoodit voidaan lisätä tietyille ostolaskuille. Vaatii kuitenkin tarkastusprosessin rakentamista automaatioilla ja mahdollisesti lopullisen tarkastuksen vielä manuaalisesti.

Haasteelliset tuoterivitiedot:

- C0050 EAN-koodi
- C0080 Yksikkö
  - Tuleeko yksikköjen osalta käyttöön ISO-koodit vai miten tätä tulkitaan?

Kommentti tiliöintiriviin C0110 Tositepäivä:

- Ehdotetuista vaihtoehdoista toteutettavissa on kirjanpidon tositepäivämäärän toimittaminen.

Henkilötiedot ja välillisen paljastumisen riski: kuinka tunnistatte ja rajaatte pois ne tiedot, joita ei tule raportoida.

Henkilötietojen rajaaminen ja erityisesti henkilötietojen välillisen paljastumisen estäminen ovat haasteellinen osa ostolaskutietojen toimittamista. Tämä tulee edellyttämään automatisaation ja tarkastusprosessien rakentamista järjestelmiin. Mahdollisesti ostolaskuaineisto tulee vielä tarkistaa manuaalisesti ennen tietojen toimittamista.

Arvioi asetuksella annettavan tietosisällön toimittamisen kustannuksia (perustamiskustannukset ja vuosittaiset pysyvät kustannukset)

Kustannuksissa tulee huomioida julkishallinnon toimijoiden ostolasku- sekä laskutusjärjestelmät. Julkishallinnon toimijat laskuttavat paljon muita julkishallinnon organisaatioita, jolloin myös lähetettävässä laskuaineistossa tulee huomioida hankintatietovarannon vaatimat tiedot. Tämä kokonaisuus tuntuu unohtuvan hankintatietovarantokokonaisuutta pohdittaessa.

Jotta ostolaskudata ja mahdollisesti talous- ja muista tietojärjestelmistä kerättävä data saadaan toimitettua, tarvitaan toiminnallisuuteen erillinen tietoa, jossa dataa voidaan yhdistellä, tarkastella ja toimittaa edelleen hankintatietovarantoon. Muutoksia tarvitaan näkemyksemme mukaan myös ostolasku- ja laskutusjärjestelmiin, sanomavälitysoperaattorin toimittamaan ostolaskudataan sekä taloushallintojärjestelmään ja mahdollisesti myös muihin tietojärjestelmiin.

Perustamiskustannusten alustava arvio on 50 000 – 70 000 euroa. Perustamiskustannukset kattavat järjestelmäkustannukset sekä henkilötyön sisältäen toiminnallisuuden testauksen ja tuotantokäytön tuen.

Vuosittaiset pysyvät kustannukset ovat alustavan arvion mukaan 20 000 – 30 000 euroa sisältäen järjestelmäkustannukset sekä henkilötyön aineiston tarkastuksiin ja toimituksiin.

Lisäksi tulee muistaa, että mikäli toimitettavan ostolaskuaineiston sisältöihin esitetään vuosittaisia taksonomiamuutoksia, tulee nämä aiheuttamaan aina lisäkustannuksia sekä järjestelmiin toteutettavista muutoksista että henkilötyöstä. Tästä johtuen ostolaskuaineiston sisältö tulisi määritellä kerralla sellaiseksi, että sitä ei ole tarvetta muuttaa heti lähivuosina.